

տահալի սինիւղ, Ալլահ պատըըչաւան .
 վէ հէր պիր էվին պիրեր պէօյիւղիւ
 վար . օ էվին պէօյիւքէրի քէնաի էվ
 լէրինին խաարէսինէ պազմաղլար մը .
 պիր էքսիքլը կէօրիւրէր իսէ էվէրին
 տէ պէ տէխմաի , նէմէ լազլամ տէր մի .
 Հէլլիւթ էվին պէօյիւղիւ էվին խաա
 րէսինէ մէմուր իսէ , էվինի խաարէ է
 տէճէք տիր : Ա է նաւը կէմիճի օլա
 պիրի օ քի ֆուրթուհայա օղըսըլ կէ
 միսինի սէլամէթէ չըգարմայա ճահա
 էթմէսին . պէ նէմէ լազլամ , պաթար
 տա պաթարն տէսին : Պէն նիճէ Հայոց
 աղլըն խաարէսինէ վէ սէլամէթինէ
 պիրայա տուրուպ պազմայոյըմ :

Պազարպիրը քի տիւնեատա փա
 տիշահար փար , վիւզէրարար , զապիթ
 լէր վէ վիւճուհար փար . պուհար
 ճէմի խաարէ իշին տիր , վէ հէր միւ
 լէթլէրին տախի պէօյիւքէրի փար , վէ
 թարղ թարղ ուղանցար (սովորու
 թիւնը) փար : Քէղալիք Հայոց աղ
 գընտա Աթալուղիկտու փար , Պատրի
 աբբար փար , Առաջնորդար փար ,
 եւ այլն :

Հիմաի սիգտէ Պատրիարք պու
 լունտուպ , պու ճիհէթտէն պօրճու
 օլտուպ պու պիլիւմ Հայոց աղգըն ի
 տարէսինէ պազմայա : Ակէր պէն նէ
 մէ լազլամ տէր իսէմ , իւչ շէյիւմ օլմալ
 տրը . եա տինիմտէ նօգասնիթ , եա
 մանտուպու մոսն գօրգու , վէ եախտ
 թարաֆը հաթըր էթմէլիւմ : Պէլի ,
 չօգ կիւնահքեարլմ , լաքին պու իւչ
 շէյտէն պիրիտէ եօգ պէնտէ : Պէն Պատ
 րիարք օլալ տահա իքի երլ տրը . էվէ
 լի կէչինէմէյօրուտում , վէ հալա նէ
 րէյէ կիթտէմ Հայոց աղգըն սայէսին
 տէ կինէ կէչինէ պիրիլիւմ . նէ հաճէթ ,
 սիգտէ մալիւմ տիւր : Պիրիսինիպ պէն
 տարնտան նէ հրզմէթտէ խոլմ , վէ
 ճիւմէնիլ իլէ հուգուգու մուգ փար
 լար , քի կինէ փար տրը :

(Օ) Ը փաղիթտէ նէ սիգէ նէ հէր
 հանկը Ակէղէյիմիլտէ քարազ վէրտի
 իմտէ՝ ապա պու միսիւլլիւ սէօհպէթ
 էթմէմիշիւմ , նիշին քի օլ փաղթ սէլա
 հիէթիւմ եօրու տու , սնճալ օլ փաղթըն
 Պատրիարքընա բաճի խոլի : Հիմաի պա
 նա ֆարղ տրը լապիթ պազմալ արամալ
 քէնաի միլլէթիւմի . պիրա կէրէք Ալա
 հըն քէլամի իլէ , կէրէք շէֆէթիւմ Ա
 ֆէնալիմիլին հաթար շէրիֆի իլէ Պատ
 րիարք օլմուշուսապ , Արմէնի միլլէթի
 նին ճէփապըն պէնտէն իսթէրլէր .
 պէն նիճէ ֆէնա տտէմ օլմալըլըմ քի ,
 պէ տէլիմաի նէմէլազլամ տէյէլիւմ , զիւլ
 ֆիւեարէ տօղուհմայըմտա , զէվիլի
 սէֆալը էտէլիւմ , տմնի միլլէթ խա
 րապ օլուրու մուշ , օլտուն : Տէյիլ մի քի
 հէմ պու տիւնեատէ , հէմ ահրէթտէ
 սիգին իշիւն ճէփապ վէրէ ճէկիւմ . սիգին
 իշիւն իքի ճիհանտէ թէքալի մի օլա
 յըմ . բէվա մը տրը . օնտն իշիւն հէր
 թիւրլիւսիւտէ էօլիւմիւմէտէր կէ օ
 զիւմէ ալմըլըմ , պարի պու էօմիլի
 հայաթտէ թէքալի օլուրտամ , էօթէ
 տէ իւճրէթիւմի արտըմ :

Պաղլար տէրլէր իմիշ քի , իքի իւչ
 քէսանտ ուշմուշ տա՝ պու մաղահա
 թա միւսալիլէթ էալյօր . կէրլի ուշ
 մուշում , լաքին Ալլահըն արդարու
 թիւնուհա ուշմուշում :

Ի յաշրէն :

Պիլեսա յաթնասորբ իշան
 Էսաթաթիւն (1) :

Գովետ բերկրանայ հրճուպալման հնճան ,
 Քէզ կոյա Տիրամար քաղցրաճայնեալ երգեր :
 Ով կուսից պարճանք , մայր Հայրամին որդւոյն .
 Անճին ծընողին՝ Բանին ծընող մարմնով :

(1) Սոյն գեղեցիկ հօդանուագ երգը , որուն յօ
 րինոյն անունը մեր քաջն էղած Վանճ գիրքերուն
 մէջ չկայ յիշատակուած , կ'երևի որ կամ Շնոր
 հալոյն եւ կամ աւելի հաւանօրէն Գրիգորի Նա
 րեկացւոյն է :

Վերին բրովելին հույ մարտական վարուք .
 Աթու անկին անտանելի լուսոյն .
 Եղեմ շնչական անտան աղնկոյն տեղի .
 Վարդ դարարարէր Հօր ծոցածին ծագիկ :
 Արանշին հրաշխք ծառ երկնուդէշ ծագիկալ :
 Բնան հինծորոյն անուշահատ սղաղոյն :
 Տեղի յօրինման դու մարգարաին լուսոյ .
 Ոսկի մարտախալ ի հոգանիւթ զարմէ :
 Ի յերկրածնոց հարանի յերկինքս ելեալ (1) .
 Մայր կամեամատոց Հօր միտմին բանին :
 Սուրբ կոյս Մարիամ մօրն Եւայի բծիշի .
 Նախնոյն Ագաւոց ազատարար ծնունդ :
 Ընդ յօղոյն կենաց Հօրն լուսոյ իջեալ :
 Անդ անծեւածին ծարաւեղոց յարուսն :
 Ի խճեալ բնութենէս աստղ լուսոյ ծագեալ :
 Խորին գիշերոյ քաղցրանըշտ փայլմամբ :
 Բարունայն փերնոյ բնաւին արարողին :
 Խորոյն բանաւոր եւ լուսակիր տաճար :
 Բոլորեակ բերող զուրախարար ողկոյն :
 Բրով զմայրեցոյ յանմահական բաժանն :
 Կենաց տաղանակ , աստուածագիծ տախտակ :
 Լեւոն աշխարհական աշխարհալիր վիժին :
 Բոկեղէն տափոր մանանային կենաց .
 Գաւազան ծագիկալ ի յարմատոյն Եկեղեցոյ :
 Երկրածնին սեւից գերազանց երկնից ,
 Ի վերին զօրացն օրհնարանեալ միշտ Արար :
 Սուրբ Հօգւոյն հրոյ տառուածնեալ բուրբառ :
 Տափ անոյշ իշնկոց տիեզերաց բուրբալ :
 Նօրահրաշ շուշան վերաբուսեալ ի փշոց .
 Քաղցրահամ ճաշակ , բուրբալն անուշահատ :
 Մայր կենարարին հաճոյական կամոց ,
 Հայցմամբ պաղատեա տա ծննայն ի քէն Աստուած :
 Արեամբ փրկելոցս քո Միածնի հօտիս
 Լէր միշտ բարեխօս ողորմածին ծննող :
 Բառէլ ըղջրուեալուն եւ զվարտեալս մեղօր ,
 Զորս եւ ժողովեաց խառնարած բաղիւան :
 Ի քահանայից պետականէն լուսոյ
 Մեր Հայրապետին հաստատութիւն հայցեալ :
 Արքային անմահ արքայուհի եւ մայր ,
 Զմեր պատկաւորն միշտ յաղթող արար :
 Միշտ զեկեղեցիս Հայրապետեաց աղօթիս
 Ամբիւս եւ ուղիւ դաւանութեամբ պահեալ :
 Իրրակի լուսոյն , աստուածութեան միւսմ
 Գոհութիւն եւ փառք յաւիտեանս , ամէն :

(1) Ա.Ա. օգիւթ Էրէր :

Ժ ԱՄԱՆ ԱԿԱԳՐԱԿԱՆՔ

Տառն և հինգ օրէն ի վեր է խաղ
 մի կը պարտի հասարակութեան մէջ ,
 և հեռագիրներն ալ , ըստ ոմանց , նոյնը
 կը վիայեն , թէ քաղաքիս Ալեք . կա
 ռաւարիչ Իզգէթ փաշայն պաշտօնէ ին
 կած , և իւր տեղը Ալեք . Այսպիսի փա
 շայն յաջորդ սրտշուած է : Կ'ըսուի նա
 և՛ թէ Իզգէթ փաշայի բնթացիցը վե
 րաց գանգաւանէր ըլլալով՝ դատի տակ
 է , եւ այլն : Անր գիտաւորութիւնը
 զինքը ոչ պաշտպանել է և ոչ ամբաւ
 տանել ըստ իմիք , այլ մեր ցաւն այն
 է , որ յիշեալ փաշայի ժամանակ ծա
 դած մէկ խնդիրը առանց լուծուելու
 մնաց , զոր կը յուսայինք որ ուշ կամ
 շուտ՝ օր մի պիտի բարեհաճի՝ արդա
 րութեամբ կարգի գնել զայն՝ յարգե
 լով միանգամայն ի . Կ'ըսն հրամանը
 զոր խրկած էր իրեն՝ իրաւունքն ի գործ
 գնելու : Բայց խնդիրս է սուրբ Վրկ
 չի գերեզմանատան վէճը , որում պատ
 ճառ տուին Աստիք մեր գերեզմա
 նատան մէջ երկու դուռ բանալով ,
 մինչդեռ արքունի փողոցին կողմէն բա
 նալու տեղ ունէին և արգարութիւնն
 ալ այնպէս կը պահանջէր : Ղիշտ սա
 րի մի եղաւ այս դէպքը պատահելը ,
 Արքաղան Հօր կրկին կրկին տուած բռ
 ղորագիրերը ամենեւին արգիւնք մի
 չունեցան , և ոչ գոյն ազդեցութիւն
 ըրին , վասն որոյ իրաւունքը կուտայ մեզ
 ըսելու թէ՛ իրաւունքը զօրաւորինն է
 միշտ : Տերութեան մի պաշտօնեաները
 որքան որ կը պարտաւորին օտար տե
 րութեանց պաշտօնէից հեռ քաղաքա
 կանօրէն վարուիլ , նոյնչափ ալ կը պար
 տաւորին առանց աշտուութիւն ընելու
 անոնց՝ իրենց տերութեան հաւատա
 րիմ հպատակաց իրաւունքն ալ պաշտ
 պանել , և ոչ թէ օտարի մի անիրաւու
 թեան զոհ ընել զայն :